

Steðgið teimum samkyndu...

Nógvir menn hava farnu vikurnar markerað seg í stríðnum móti lógini um skrásett samlív - hóast tað ongantíð hevur verið uppá tal at seta lógina í gildi í Føroyum.

Menninir hava nýtt hetta høvi til at valka sær í »skeivu« kenslum um hjá teimum samkyndu, og hava m.a. sagt, at tey eru »ímóti náttúruni« og »ímóti Guds ætlan«.

Úttalilsini hjá teimum raka fyrst og fremst teir sjálvar

viðmerking

Sjúrður Skaale

Ein útvarpsmaður fekk her fyrri fræmir av, at á einum lista vóir danskar lógar, sum við kongaligari fyriskipan skulu setast í gildi í Føroyum, stóð lógin um »registreret partnerskab«.

Útvarpaði kannaði ikki eftir um hetta var rætt, men bað straks Tord Niclasen um eina viðmerking.

Teir bóðu Tord, ti hann var maðurin, sum í 1988 gjordi eitt ræðuligt rumbul í samband við, at danska lógin um forboð móti at gera mannarnum orsakað av »sexuel orientering« var komin á tingborð.

Tann lógin fekk bara eina atkvøðu í tinginum. »Stríðið« hjá Tordi hevði ongan sum helst tyding. Tað var sum at boka út í tomlu luft. Har var eingin móttøðumaður. Tað var eingin undirtøka fyri lógini í Føroyum.

Einasta orsök til at Tordur gjordi alt rokki ta ferðina, var, at hann vildi hava umtalu. Og tað fekk hann.

Tordur veit...

Ti gjordist hann uttan iva glaður, ta útvarpið ringdi. Nú bar aftur til at koma í fókus.

Og hann læt ikki kjansin fara, men segði við fastari rødd, at hann fór at stríðast av øllum alvi móti hesum.

At sleppa at siga tilíki kemur væl við hjá Tordi. Miðflokkurin livir jú politiskt av at misbrúka Biblíuna, har hon kann misbrúkast. Og betri høvi gevst ikki, enn ta talan er um tey samkyndu. Tá er so lætt at kasta biblíusitat eftir øðrum. Tá er so lætt at seta seg sjálfan í gott ljós sum tann rættvís. Tá er so lætt at seta alt upp sum eitt stríð millum tann heilaga og tann heidna. Tann rættvís e og syndaran. Tordur og tey samkyndu!

Líka so væl sum í 1988 visti Tordur, at lógin um skrásett samlív ikki fór at verða sett í gildi í Føroyum. Men hann visti eisini, at

hetta var eitt mál, hann kundi markera seg við og vinna atkvøður uppá. Ti bara tí! - segði hann, sum hann segði.

Tordur Niclasen er biblíukonur. Hann veit væl, at hann sum menniskja ikki hevur rætt til at fordøma ein litlan ból k av menniskjum á tann hátt, sum hann fleiri ferðir hevur fordømt tey samkyndu. Hann veit væl, at skulu tey fordømast, so átti hann at latið Gud um tað.

Men hann veit eisini, at teir samkyndu føroyingar nir svára ikki aftur. Teir eru so fáir. Og tigandi. Tordur hevur lætt spæl, tá kann valkar sær í teirra »skeivu« menniskjansligu kenslum, og soleiðis vinnur sær persónligan popularitet.

Imast inni veit Tordur Niclasen sjálvsagt, at hann ikki er nokkur hetja. At hann er feigur.

Sámal Petur veit...

Tá útvarpið hevði tósað við Tord, varð Sámal Petur í Grund næsti maður.

I eini beinleiðis sending segði hann, at tey samkyndu eru »ímóti náttúruni«, og at vit mugu taka okkum av teimum við kærleika.

Tá tvey av sama kyni finna saman, so er tað ikki kærleiki, segði hann eisini. At talan kann vera um kenslur vildi hann ikki avvisa - men kærleiki er tað ikki.

Samkyndt fólk siga seg annars kenna kærleika hvør fyrri øðrum. Men Sámal Petur veit also betur enn tey. Og hann heldur seg hava rætt til at siga um tey hvat hann vil, ti utgangsstøðið hjá honum er, at tey eru ímóti náttúruni. Ímóti Guds ætlan.

Her er also ein landsstýrismaður sum sigur, at nakrir av borgarunum í landinum, hann er settur at styra, eru ímóti náttúruni. Ikki ti teir hava gjørt hvørki honum ella neki um øðrum mein, men ti teirra kenslur víkja frá tí normala.

Sámal Petur er eisini biblíukonur maður. Og hann grundgevir við biblíuni í hond. Hvát í biblíuni gevur honum rætt til slíkan sjálvrættvísan og fordóm.

Málið um skrásett samlív er av nokrum misbrúkt til eina ótrúliga manninkandi umtalu av teimum samkyndu andi málburð?

Hugsar hann ikki um, at tað eru menniskju, hann talar um? Hevði hann sagt tað sama, um hann stóð andlit til andlit við ein samkyndan?

Og hevði Sámal Petur hildið fast uppá, at tey samkyndu eru ímóti náttúruni, um hann fekk ein samkyndan?

Nei Sámal Petur man vita, at soleiðis semir tað seg ikki at umtala onnur menniskju.

Jenis veit...

Næstur at stiga fram var Jennis av Rana. Eingin fjølmiðil vendi sær til hansara, so hann gjordi sjálfur vart við seg.

Jenis hevur aldri krógvað, at hann heldur lítið um gudrokni hjá fleiri av sinum medmenniskjum. Og at hann heldur seg sjálfan vera betri enn nógv teirra. Ti var tað ventandi, at eisini hann fór royna at fáa sær politiskan vinning bur turur hesum máli.

Jenis skrivaði í bløðum, at hetta mál átti at »fáa okkum øll á knøini í bøn til Harra okkara um varðveitslu (...) ti hetta kann gerast undirgangur okkara sum tjóð«.

Figgarlógin var til viðgerð um sama mundið, og Tordur nytti eisini høvi t, av tingsins røðarapalli at endurtaka tað, hann hevði skrivað í greinini.

Jenis man eisini vita, at hann sum menniskja ikki hevur rætt til alment seta persónligar kenslur hjá nokrum faum av landsins borgarum í samband við vendingar um »undirgang okkara sum tjóð«.

Alt ein misskiljing

Tá Jennis hevði verið á tingsins røðarapalli kom - endiliga! - Marita Petersen upp og greiddi Føroya folki frá, hvat alt hetta snui seg um.

Og hvi henda lógin var komin at standa á áður-nevnda lista:

A nokrum okjum hava vit framvegis somu lóggávu sum danir. Og tá Fólka- og Javnaðarflokkurin - søtu saman í Tinganesi, bóðu teir danska lógmálaráðið um at fáa at vita, hvørjar lógar innan hesi oki ikki vóru dagfardar í føroysku lóggávu.

Landsstýrið gjordi longu ta greitt, at einki ynski var um at fáa lógina um skrásett samlív setta í gildi fyr í Føroyar. Men hon stóð kortini á listanum, ti hetta er felags lógarokri.

Næsti maður á talara-stólin var Óli Breckmann, og hann helt fyr, at frágreiðingin hjá Maritu helst kom illa við hjá Jennis av Rana og Miðflokkinum. Tað besta fyri henda flokk hevði sjálvsagt verið, at lógin kom til viðgerðar í lógtínginum. Ti so kundi hann livað politiskt av tí í langa tíð.

Ti hevði Óli Breckmann pura rætt í. Miðflokkurin livir ikki av reellum politiskum arbeiði, men oportunismu og spekuláttion.

Gerhard veit...

Men um Óli helt, at hetta mál nú fór at verða burttagt, so fór hann ógvuliga skeivur.

Hóast tað nú var gjørt pura greitt, at lógin ikki skuldi setast í gildi her, vóru framvegis fleiri, sum vildu sleppa at gera vart við seg.

Ein teirra var Gerhard Hansen, prestur. Tá hann hevði barnagudstænastu í Kollafjarðar kirkju næstseinasta sunnudag, segði hann sína hjartans meining um tey samkyndu.

Og hann helt meiningina vera so goða og hann meinti hana so nógv, at hann seinni í bløðunum skrivaði, hvat hann hevði meint og sagt í kirkjuni:

»Eg nevndi, at eg ikki dømdi tey, men kom tað so langt, at vit sum prestar skuldu fara at veita signing ella víga samkynt, ætlaði eg mær at skriva bræv til hennara hátign, Margrethu Drotning og takka fyr meg, og so taka fylgjurnar og melda meg úr folkakirkjuni«, skrivaði hann.

Gerhard Hansen veit væl, at samkynt ongastaðni í verðini verða vígd í hjúnarlag. Í nokrum faum lóndum verða tey skrásett, men vígd verða tey ongastaðni.

Og at Gerhard Hansen sum prestur skal fáa boð um at víga ella signa samkynt, er ógvuliga lítið hugsandi.

Men Gerhard segði ikki tað, hann segði, ti tað er ella verður aktuelt. Hann segði tað bara fyr at sleppa at markera seg í hesum máli.

Tað eru 1.000 veruligar hótanir, sum Gerhard kann tosa um av prædikastólinum. Tað eru 1.000 verulig mál, hann kann siga seg vera ósáman í.

Hvi man hann so velja eitt, sum er tíkið úr leysari luft?

Kanska er orsøkin, at hetta er so vælsignað lætt at tosa um. Ti tað eingi krav setir til nakran uttan ein litlan ból, sum aldri ger vart við seg í Føroyum. Ein ból sum tað stendur einum og hvørjum frítt at tosa niðurgerandi um, uttan at nakað hendir.

Gerhard Hansen visti væl, at hansara hótan um at leggja kragan og melda seg úr kirkjuni var þúra innantóm. Ein slík hótan hevði verið manslig og djør, hevði hon snúð seg um okkurt veruligt. Okkurt, sum veruliga kundi fingið avleiðingar.

Tann hjá Gerhaldi var bilig, ússalig og oportunístisk.

Og tað visti hann eisini væl, ta hann setti hana fram.

Johannes

M. Olsen veit...

Eisini Johannes M. Olsen, fólkatingsmaður, vildi sleppa at markera seg í hesum máli. So hann spurdi danska lógmálaráðharran formliga, um ætlanir vóru um at seta umrøddu lóg í gildi í Føroyum.

Hann kundi havt spurt Óla Breckmann á Christiansborg. Hann kundi ringt heim og spurt landsstýrið.

Hann kundi lættliga havt fingið svarið at vita, legði hann í.

Men hann vildi ikki hava tað lættliga at vita. Hann vildi hava tað fram, at hann, Johannes Martin Olsen, var við í stríðnum móti teimum samkyntu. Hóast hann visti, at hetta var eitt óveruligt stríð.

Men hann spekuleraði í lottum atkvøðum. Ti gjordi Johannes M. Olsen, sum hann gjordi. Og tað eydnaðist. So seint sum tisdagin stóð svarið frá Bjørn Westh í Dimmalætting. Óll kendu tað - tað einasta nýggja var, at Johannes M. Olsen nú eisini bleiv settur beinleiðis í samband við tað. So hevði hann fingið tað, hann vildi hava: Biliga umtalu.

Hann visti væl, at tað einki hevði vígd veruligan politikk at gera.

Hvat við teimum samkyntu?

Tann einasti samkynti, sum hevur gjørt vart við seg í hesum máli, er Bogi David- sen, sum býr í Danmark. Hann hevur havt eina grein í bløðunum um hetta evni og ført fram, at føroyingar, eins og gjørt er í restini av ríkinum og í grannalóndum, eiga at seta umrøddu lóg í gildi.

Men burtursæð frá Boga hevur eingin samkyntur luttkið í kjakinum.

Tað vóru heldur ikki tey samkyntu, sum íbirtu tað. Tey hava ikki biðið um, at orðini »registreret partnerskab« stóðu á hasum pappirum í Keyptmannahavn.

Og tey hava onga skyld í tí.

Kortini verður hetta brúkt til manninkandi almenna umtalu um teimum.

Hesi menniskju fáa frá landsins leiðarum at vita, at tey eru »ímóti ætlan Guds«.

Tað er jú ræðuligt at verða lagdur undir. Hvussu ber tað til, at tey samkyndu - tey, sum ikki eru rymd av landinum undan fordømingini - bara tuga? Hvi lata tey sær lynda at verða so útsvinað uttan at hava gjørt haltari honu mein?

Tað er ikki gott at vita.

Men kanska hugsa tey, at eingin hevur rætt til so grovt og so vanvirðisliga at døma onnur.

Kanska hugsa tey, at hvørki Sámal Petur í Grund, Jennis av Rana, Tordur Niclasen ella nakað annað livandi menniskja er tað fullkomna, líkamliggiðgjarda úrslitið av ætlan Guds. Hóast fleiri kanska halda seg vera tað.

Kanska hugsa tey, at hugmóðigu ákærurnar frá hesum monnum fella aftur á teir sjálvar.

Ti sannleikin er, at teir, sum so hástórir hava staðið fram og fordømt onnur far- nu vikurnar, fyrst og fremst hava dálkað seg sjálvar.